

Sygn. akt I C 695/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2021r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Michał Włodarek

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2021r. w K.

sprawy z powództwa **S. G. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z/s w W. (NIP (...))**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z/s w W. na rzecz powoda S. G. kwotę 1.456,00zł (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt sześć złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 lutego 2020r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. nakazuje pobrać od pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z/s w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem części nieuiszczonych wydatków kwotę 1.120,00zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia złotych 00/100),
4. zasądza od pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z/s w W. na rzecz powoda S. G. kwotę 787,00zł (siedemset osiemdziesiąt siedem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 270,00zł (dwieście siedemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami w wysokości w stosunku rocznym odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 695/20

UZASADNIENIE

W dniu 27 marca 2020r. powód S. G. skierował do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych kwoty 1.489,00zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 lutego 2020r. do dnia zapłaty, a ponadto żądanie zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 1 listopada 2018r. doszło do kolizji drogowej, na skutek której uszkodzony został pojazd m – ki S. (...) o nr rej. (...), a przyznana poszkodowanemu przez pozwanego w wyniku przeprowadzonego postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów kwota 6.951,00zł nie rekompensuje rzeczywistej szkody w pojeździe.

Powód wskazał również, iż w skład dochodzonej pozwem należności pieniężnej zawarta jest również kwota 440,00zł z tytułu zwrotu kosztów sporządzenia wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę samochodowego.

W odpowiedzi na pozew pozwany Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pozwany wskazał, iż ustalona w postępowaniu szkodowym kwota odszkodowania jest adekwatna do rodzaju i charakteru uszkodzeń stwierdzonych w pojeździe, przy ustaleniu wystąpienia tzw. szkody całkowitej oraz uwzględnia stan techniczny pojazdu z daty zdarzenia.

Zarządzeniem z dnia 8 czerwca 2020r., na podstawie art. 84 § 1 kpc, o toczącym się postępowaniu zawiadomiono W. J.. W/w nie wstąpiła do postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 1 listopada 2018r. ok. godz. 00.45 w O. kierująca pojazdem m – ki M. (...) o nr rej. (...) W. J. jadąc ul. (...) w kierunku ul. (...) nie dostosowała prędkości do warunków ruchu wskutek czego zjechała na prawe pobocze i uderzyła w zaparkowany pojazd m – ki S. (...) o nr rej. (...) powodując jego uszkodzenie.

W dacie i miejscu zdarzenia w/w kierująca nie posiadała uprawnień do kierowania pojazdami oraz poruszała się autem, który nie był dopuszczony do ruchu.

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 5 czerwca 2019r. w sprawie o sygn. akt II W 1072/18 W. J. została ukarana za wykroczenia w ruchu drogowym wypełniające dyspozycje art. 97 kw w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. prawo o ruchu drogowym oraz art. 94 § 1 i 2 kw.

(z akt SR w Ostrowie W.. II W 1072/18: wniosek o ukaranie k. 1-2, notatka urzędowa k. 3, 5, 18, 19, protokół oględzin rzeczy k. 4, 6, 21, protokół przesłuchania świadka k. 8-9, dok. dot. pojazdu k. 11, 15-16, polisa k. 12, 13, zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym k. 14, faktura k. 17, inf. k. 22, protokół przesłuchania podejrzanej k. 25-27, 28-29, wyrok. k. 35, zarządzenie wykonania wyroku k. 41, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 63, 89)

Powód dokonał u agenta pozwanego – (...) S.A. z/s w W. zgłoszenia zaistnienia szkody w pojeździe w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów. Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem (...) S.A. z/s w W. przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach, którego dokonał oceny rodzaju, charakteru i rozmiarów uszkodzeń w pojeździe poszkodowanego oraz przeprowadził kalkulację kosztów naprawy.

W ramach tych czynności pozwany uznał, iż w pojeździe powoda w związku ze zdarzeniem do wymiany, naprawy i sprawdzenia są: obud lusterka zewn L, listwa drzw T L, zderzak T, list ozd L zderzak T, prowad L zderz tyl, wykl zderzaka T, wsporni zderzaka T, list moc zderzaka T, blacha zamykająca, ramie wycier T, pióro wycier T, lampa tylna Z L, ściana boczna tyl L, wsporn lampy tyl L, kratka nawiewu T L, wnęka koła T Z L, nadkole T L, felga P L, opona P L, wspornik zespołów (...), pod gum L wspor os T, czop osi L, amortyzator T L, łożysko oporowe T L, maska sprzez tyl L G, tarcza koła tyl L.

Do naprawy pozwany zakwalifikował: podłogę bagażnika T, formowanie boku, natomiast do sprawdzenia oznaczono oponę T L.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2019r. wobec stwierdzenia w pojeździe tzw. szkody całkowitej pozwany ustalił i przyznał powodowi odszkodowanie w wysokości 6.951,00zł. Powyższa kwota stanowi różnicę pomiędzy oszacowaną przez ubezpieczyciela wartością pojazdu w stanie nieuszkodzonym w wysokości 8.250,00zł i wartością pojazdu w stanie uszkodzonym w wysokości 1.299,00zł.

(zgłoszenie roszczenia k. 8-9, decyzja k. 10, in. (...) k. 11, zdjęcia k. 12-13, inf. o przyznaniu odszkodowania k. 14, historia pojazdu k. 49-51, wycena k. 52-62, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 63, 89)

Do wykonania naprawy samochodu m – ki S. (...) o nr rej (...) konieczne były następujące części zamienne: obud lusterka zewn L, listwa drzw T L, zderzak T, list ozd L zderzak T, prowad L zderz tyl, wykl zderzaka T, wsporni zderzaka T, list moc zderzaka T, blacha zamykająca, ramie wycier T, pióro wycier T, lampa tylna Z L, ściana boczna tyl L, wsporn lampy tyl L, krata nawiewu T L, wnęka koła T Z L, nadkole T L, felga P L, opona P L, wspornik zespołów (...), pod gum L wspor os T, czop osi L, amortyzator T L, łożysko oporowe T L, maska sprzez tyl L G, tarcza koła tyl L.

Uszkodzenia opisanych powyżej elementów wyposażenia pojazdu nie powstały w wyniku zaistnienia innego zdarzenia drogowego i pozostawały w związku z przedmiotowym zdarzeniem objętym n/n postępowaniem.

W celu przywrócenia stanu poprzedniego w pojeździe prac naprawczych wymagały: podłoga bagażnika T, formowanie boku, natomiast sprawdzeniu podlegała opona T L.

Lakierowaniu podlegały: ściana T., pokrywa bagażnika, ciana boczna T L, nakładka zderzaka T, czuj T L wspor par, drzwi T L do okna, podłoga bagażnika, odcin podłużnicy T. L., wzmóc słupka C W LG, blacha wspornika T L wew.

Wartość materiałów niezbędnych do restytucji pojazdu do stanu sprzed zdarzenia bez uwzględnienia podatku Vat wynosi 19.366,72zł, natomiast koszt naprawy mechanicznej i lakierniczej, przy uwzględnieniu, iż wartość jednej godziny pracy pracownika przedsiębiorstwa naprawczego wynosi 100,00zł bez uwzględnienia podatku Vat wynosi 5.570,00zł, co stanowi łączną kwotę bez uwzględnienia podatku Vat 24.936,72zł, natomiast z uwzględnieniem tej daniny publicznej wynosi 30.672,17zł.

Kwota 30.672,17zł stanowi rzeczywisty koszt przywrócenia pojazdu m – ki S. (...) o nr rej. (...) do stanu sprzed kolizji drogowej z dnia 1 listopada 2018r.

Wartość rynkowa pojazdu m – ki S. (...) o nr rej. (...) w dniu 1 listopada 2018r. wynosiła kwotę 9.448,00zł, natomiast wartość uszkodzonego pojazdu w dniu 1 listopada 2018r. wynosiła kwotę 1.481,00zł.

W pojeździe m – ki S. (...) o nr rej. (...) na skutek zdarzenia drogowego z dnia 1 listopada 2018r. wystąpiła tzw. „szkoda całkowita”. Naprawa pojazdu nie była ekonomicznie uzasadniona.

(wycena k. 15-22, opinia biegłego k. 97-124, 137-139, 163-167)

Powód poniósł również przedsądowe wydatki związane z pozyskaniem dokumentu prywatnego w postaci kalkulacji naprawy pojazdu S. (...) o nr rej. (...) w wysokości 440,00zł, który stanowił podstawę ustalenia i dochodzenia roszczeń od pozwanego w postępowaniu sądowym.

(faktura k. 23)

Sąd uznał za przydatną do ustalenia stanu faktycznego opinię sporządzoną przez biegłego z zakresu techniki samochodowej i wyceny wartości pojazdów albowiem jest ona pełna, jasna, zrozumiała, wyczerpująca i kompleksowa oraz wewnętrznie spójna. Biegły w opinii udzielił odpowiedzi na wszystkie postawione w tezie dowodowej pytania, sformułowania zawarte w treści opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegły przedstawił metodę badawczą, materiał badawczy, na którym się oparł. Wnioski końcowe opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych

przez biegłego badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Ponadto biegły w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkował się również do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnego materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatów.

Podnoszone przez stronę pozwaną uwagi należy w tych warunkach uznać jedynie za polemikę z prawidłowo i właściwie sporządzonym dokumentem procesowym i nie stanowią podstawy do reformacji albo odrzucenia czy to w całości lub w części tak przeprowadzonych w postępowaniu rozpoznawczym czynności procesowych.

Z tych samych co wskazanych powyżej względów Sąd odmówił w części przydatności do ustalenia stanu faktycznego kalkulacji wartości szkody sporządzonej w postępowaniu szkodowym w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 436 § 1 kc odpowiedzialność przewidzianą w art. 435 kc ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021.854 – j.t.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia, natomiast na podstawie art. 36 ust. 1 zd. 1 cyt. ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Na zasadzie art. 83 ust. 3 i art. 123 i n. w/w ustawy odpowiedzialnym za szkodę będącą następstwem wypadku ponosi Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Cytowany przepis art. 34 w/w ustawy jest wyrazem tendencji ustawodawcy, aby umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej stwarzała możliwie szeroki zakres ochrony ubezpieczeniowej zarówno ubezpieczonemu sprawcy szkody przed konsekwencjami osobistego ponoszenia odpowiedzialności cywilnej, jak i poszkodowanemu, przez zapewnienie mu pełnej kompensaty ze strony ubezpieczyciela szkody wyrządzonej przez ponoszącego odpowiedzialność cywilną sprawcę. W konsekwencji odpowiedzialność ubezpieczyciela determinowana jest odpowiedzialnością sprawcy wypadku – por. wyrok s. apel. w Poznaniu z dnia 4 lutego 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1093/14, opubl. LEX nr 1681964, wyrok s. apel. w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 673/14, opubl. LEX nr 1651861.

Świadczenie pieniężne, które wypłaca ubezpieczyciel w ramach odpowiedzialności przewidzianej przez cyt. powyżej przepisy, jest ustalane według reguł rządzących cywilnym prawem odszkodowawczym, a więc o rodzaju i wysokości świadczeń należnych od ubezpieczyciela decydują przepisy kodeksu cywilnego, zwłaszcza art. 361-363 kc, z tą jednak istotną różnicą, że w ramach odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych wyłącznym sposobem naprawienia szkody jest odszkodowanie pieniężne – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 24 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 134/14, opubl. LEX nr 1498945

W cytowanych przepisach nie istnieją przy tym w żadnej mierze ograniczenia praw poszkodowanego do żądania ustalenia odszkodowania z uwzględnieniem cen części oryginalnych.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w tym zakresie pogląd prawny zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie o sygn. akt III CZP 80/11, opubl. OSNC 2012/10/112 oraz w postanowieniu z dnia 20 czerwca 2012r. w sprawie o sygn. akt III CZP 85/11, opubl. OSNC 2013/3/37.

Obowiązkiem Ubezpieczyciela w ramach jego odpowiedzialności odszkodowawczej jest przywrócenie do stanu poprzedniego, co oznacza, że pojazd ma być sprawny technicznie i zapewnić poszkodowanemu komfort jazdy w takim stopniu jak przed zdarzeniem, co powoduje, że ubezpieczyciel, w ramach umowy o odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, powinien ustalić odszkodowanie w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości. Przywrócenie stanu poprzedniego ma miejsce, jeżeli stan pojazdu po naprawie pod każdym istotnym względem stanu technicznego, zdolności użytkowania, części składowych, trwałości, wyglądu estetycznego itd. odpowiada stanowi pojazdu przed uszkodzeniem.

Ubezpieczyciel zobowiązany jest na żądanie poszkodowanego do wypłaty, w ramach odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, odszkodowania obejmującego celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu, a jeżeli ubezpieczyciel wykaże, że prowadzi to do wzrostu wartości pojazdu, odszkodowanie może ulec obniżeniu o kwotę odpowiadającą temu wzrostowi, przy czym dokonanie potrąceń amortyzacyjnych, odpowiadających zużyciu samochodu i jego części przed uszkodzeniem jest nieuzasadnione.

Wydatki poniesione na części nowe, których użycie było niezbędne do osiągnięcia tego celu, składają się na koszt naprawienia szkody i nie mogą one obciążać poszkodowanego, lecz osobę odpowiedzialną za szkodę. W takiej sytuacji zakład ubezpieczeń powinien ustalić wysokość odszkodowania z uwzględnieniem cen części nowych, skoro bowiem chodzi o przywrócenie do stanu poprzedniego pojazdu jako całości, to nie ma co do zasady znaczenia, że w miejsce części starych wmontowano części nowe. W szczególności nie ma żadnych podstaw prawnych, aby zawsze odrębnie oceniać wartość części i jeżeli części stare były już w chwili wypadku częściowo zużyte, z tego powodu obniżyć należne odszkodowanie za przywrócenie do stanu poprzedniego całego pojazdu. Nie budzi bowiem wątpliwości, że oryginalność części wykorzystywanych do naprawy pojazdu stanowi istotny czynnik decydujący o tym, czy naprawa jest wystarczająca do przywrócenia jego do stanu poprzedniego. Jest oczywiste, że ich dobór może prowadzić do pogorszenia położenia poszkodowanego. W niektórych bowiem przypadkach istotną cechą decydującą o zupełności restytucji jest - obok jakości części - samo pochodzenie części od producenta pojazdu.

Konieczność wymiany uszkodzonej części stanowi niewątpliwie normalne następstwo działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (por. art. 361 § 1 kc), a jeżeli nie da się jej naprawić w taki sposób, aby przywrócić ją do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę, musi zostać zastąpiona inną. Zastąpienie części starych nowymi, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonego pojazdu, jest uznawane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego. Odmienne stanowisko musiałoby prowadzić do pozbawionego podstaw prawnych wniosku, że ciężar przywrócenia do stanu poprzedniego rzeczy używanej spoczywa częściowo na poszkodowanym.

Wykładnia art. 361 § 2 kc i art. 363 § 2 kc prowadzi zatem do wniosku, że ubezpieczyciel, w ramach umowy odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, powinien ustalić odszkodowanie w kwocie, która zapewnia przywrócenie pojazdu do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę jako całości, a ponadto nie daje również podstaw do obniżenia należnego poszkodowanemu odszkodowania o różnicę pomiędzy wartością części nowej a wartością części, która uległa uszkodzeniu, wyliczoną odrębnie dla każdej części. Brak bowiem podstaw, aby poszkodowany ponosił dodatkową stratę w postaci różnicy pomiędzy wartością części zamiennych, jaką miały one przed wypadkiem, a wartością części nowych, których zamontowanie w naprawionym pojeździe było celowe.

Szkoda majątkowa musi pozostawać bowiem w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w rozumieniu art. 361 § 1 kc – por. wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 20 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 968/14, opubl. LEX nr 1770850, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 959/14, opubl. LEX nr 1667508, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 4 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 68/14, opubl. LEX nr 1624064, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 824/14, opubl. LEX nr 1554766, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 13 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 785/13, opubl. LEX nr 1469375.

Konstatując należy stwierdzić, iż poszkodowanemu przysługuje pełne prawo do odszkodowania ustalonego według cen części oryginalnych pochodzących bezpośrednio od producenta pojazdu, niezależnie od wieku pojazdu, stanu jego wyeksploatowania i tego, że w obrocie dostępne są również tzw. części alternatywne - części zamienne nie będące częściami oryginalnymi albowiem dzięki naprawie dokonanej z wykorzystaniem części oryginalnych stan samochodu jest - pod względem technicznym, użytkowym, trwałości i estetyki - najbardziej zbliżony do jego stanu sprzed kolizji, co odpowiada zasadzie pełnego odszkodowania.

Zasada pełnego odszkodowania ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku, w granicach normalnego związku przyczynowego. Odstępstwo od tego i zastosowanie zasady compensatio lucri cum damno mogłoby mieć miejsce tylko wyjątkowo, gdyby zastosowanie nowych oryginalnych części w sposób istotny spowodowało wzrost wartości pojazdu uszkodzonego w stosunku do stanu sprzed wyrządzenia szkody, czego pozwany w ramach niniejszego postępowania nie wykazał. Z faktów powszechnie znanych wynika bowiem, że jeżeli pojazd był naprawiany w związku z wypadkiem, to jego cena ulega obniżeniu, nie ma więc znaczenia, iż zamontowano w nim elementy nowe.

Stratę określa się przez porównanie wartości pojazdu przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i po przywróceniu go do stanu poprzedniego.

Strata obejmuje również utratę wartości rynkowej pojazdu uszkodzonego w stosunku do pojazdu o takich samych parametrach nie noszącego cech ingerencji w jego strukturę.

Koszt naprawy uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym pojazdu, nieprzewyższający jego wartości sprzed wypadku, nie jest nadmierny w rozumieniu art. 363 § 1 kc. Przyjmuje się bowiem, że nieopłacalność naprawy, będąca przesłanką wystąpienia tzw. szkody całkowitej, ma miejsce wówczas, gdy jej koszt przekracza wartość pojazdu sprzed wypadku. Stan majątku poszkodowanego, niezakłócony zdarzeniem ubezpieczeniowym, wyznacza bowiem rozmiar należnego odszkodowania – por. postanow. SN z dnia 12 stycznia 2006r. w sprawie o sygn. akt III CZP 76/05, opubl. LEX nr 175463, wyrok SN z dnia 20 października 1972r. w sprawie o sygn. akt II CR 425/72, opubl. OSNC 1973/6/111.

Jak już wskazano poszkodowanemu należy zwrócić „wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki” – por. wyrok SN z dnia 20 października 1972r. w sprawie o sygn. akt II CR 425/72, opubl. OSNC 1973, nr 6, poz. 111. W wypadku nieopłacalności naprawy uszkodzonego pojazdu, odpowiedzialny za wypadek obowiązany jest do zapłacenia odszkodowania według wartości pojazdu przed wypadkiem, pomniejszonej o jego wartość po wypadku – por. wyrok SN z dnia 20 kwietnia 1971r. w sprawie o sygn. akt II CR 475/70, opubl. OSPiKA 1971r., nr 12, poz. 231. Przyjmując jako zasadę, że poszkodowany może domagać się (kosztów) wyremontowania samochodu, że wtedy (tylko wtedy), gdyby remont samochodu okazał się dla poszkodowanego niemożliwy albo pociągał za sobą nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do formy odszkodowania, polegającego na zapłaceniu kwoty odpowiadającej „różnicy między wartością samochodu przed wypadkiem a ceną uzyskaną z likwidacji” – por. wyrok SN z dnia 1 września 1970r. w sprawie o sygn. akt II CR 371/70, opubl. OSNC 1971, nr 5, poz. 93.

Świadczenie zobowiązanego polegające na przywróceniu stanu poprzedniego lub zapłaceniu kwoty odpowiadającej wartości takiego przywrócenia (kosztów naprawy samochodu) nie powinno bowiem przekraczać kosztów celowych, ekonomicznie uzasadnionych. Gdy w konkretnych okolicznościach sprawy zostanie stwierdzony brak ekonomicznego uzasadnienia naprawienia szkody we wskazany sposób, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do innej formy odszkodowania. Polega ona na zapłaceniu kwoty wyrównującej uszczerbek majątkowy wyrażający się różnicą pomiędzy wartością samochodu przed i po uszkodzeniu. Typową sytuacją, w której tak trzeba będzie określić zakres

obowiązku odszkodowawczego, jest taka, w której koszt naprawy samochodu wydatnie, znacznie, przekraczałby wartość samochodu przed wypadkiem. W takim wypadku przywrócenie stanu poprzedniego (wyłożenie kosztów takiego przywrócenia) pociągałoby za sobą dla poszkodowanego nadmierne koszty (art. 363 § 1 kc). Gdyby więc koszt naprawy samochodu był znacznie wyższy od wartości samochodu przed uszkodzeniem, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do kwoty odpowiadającej różnicy wartości samochodu sprzed i po wypadku. Takie ustalenie wysokości szkody („strat, które poszkodowany poniósł”) i sposobu jej naprawienia nie pozostaje w sprzeczności z zasadami określonymi w art. 361 § 2 i 363 § 1 kc, ani w art. 822 kc.

Poprzez szkodę całkowitą należy zatem rozumieć odszkodowanie ustalone w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna – por. wyrok SA w Łodzi z dnia 15 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACA 1112/12, opubl. Legalis, wyrok SN z dnia 20 lutego 2002r. w sprawie o sygn. akt V CKN 903/00, opubl. OSNC OSNC 2003 nr 1, poz. 15.

Mając na względzie podstawę faktyczną i prawną odpowiedzialności pozwanego oraz treść opinii biegłego sądowego, w szczególności oznaczone przez biegłego wartość pojazdu powoda w dacie zdarzenia i koszt restytucji pojazdu do stanu sprzed wypadku, to w warunkach niniejszej sprawy mamy do czynienia z zaprezentowaną powyżej sytuacją wystąpienia szkody całkowitej.

Obowiązkiem stron było w ramach postępowania przed Sądem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

To na ubezpieczycielu ciąży obowiązek przeprowadzenia prawidłowego postępowania likwidacyjnego, którego celem jest nie tylko ocena zasadności roszczeń zgłaszanych przez poszkodowanego, ale również zebranie materiału umożliwiającego ocenę zakresu przedmiotowych roszczeń.

Nieprawidłowości w toku postępowania likwidacyjnego nie mogą prowadzić do przerzucenia na ubezpieczonego negatywnych konsekwencji z tym związanych.

Celem postępowania likwidacyjnego jest bowiem między innymi ustalenie wysokości szkody i świadczenia zakładu ubezpieczeń. To właśnie w postępowaniu likwidacyjnym winno nastąpić ustalenie wysokości odszkodowania, a rolą sądu w ewentualnym procesie jest kontrola prawidłowości ustalenia wysokości odszkodowania.

Ubezpieczony nie może więc ponosić skutków działań ubezpieczyciela, które okazały się nietrafne, gdy chodzi o ustalenie wysokości należnego ubezpieczonemu odszkodowania – por wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2003r. w sprawie o sygn. akt III CKN 1512/00, opubl. Legalis.

Z podanych wyżej względów Sąd przy uwzględnieniu, że w pojeździe wystąpiła tzw. szkoda całkowita i pomniejszeniu tej należności o wartość świadczenia przekazanego powodowi w ramach postępowania likwidacyjnego zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.016,00zł (9.448,00zł – wartość rynkowa pojazdu – 1.481,00zł – wartość uszkodzonego pojazdu = 7.967,00zł; 7.967,00zł – 6.951,00zł – wartość przyznanego odszkodowania = 1.016,00zł), którą to kwotę należało powiększyć o wartość 440,00zł (koszt prywatnej ekspertyzy przedsądowej) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 lutego 2020r. do dnia zapłaty.

Powód był również uprawniony do uzyskania zwrotu kosztów poniesionych z tytułu sporządzenia przedsądowej prywatnej ekspertyzy w sytuacji dochodzenia należności od pozwanego. Charakter odpowiedzialności pozwanego uzasadnia przyjęcie, że obok bezpośrednich skutków, w ramach normalnego związku przyczynowego, mogą znajdować się pośrednie działania, powodujące uszczerbek majątkowy związany ze zdarzeniem powodującym szkodę (stratę), która także powinna być wyrównana. Takim działaniem jest pozyskanie materiału dowodowego opartego o wiedzę specjalną oraz profesjonalnej pomocy prawnej, aby postępowanie przeprowadzone zostało sprawnie i fachowo, bez konieczności uruchamiania drogi sądowej. Koszty tak pozyskanego dokumentu mieszczą się w pojęciu szkody powoda, a tak poniesione wydatki finansowe powoda na etapie przedsądowego dochodzenia roszczeń pozostają w związku przyczynowym z działaniem pozwanego i jego odpowiedzialnością (por. art. 361 kc i art. 363 kc) – por. uchwała SN z dnia 2 września 2019r. III CZP 99/18, opubl. Legalis.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Opóźnienie świadczenia odszkodowawczego następuje, jeżeli dłużnik nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela i od tej chwili należą się wierzycielowi odsetki - art. 455 kc. Wymagalne roszczenie o odszkodowanie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu.

Ratio legis art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021.854 – j.t.) opiera się na uprawnieniu do wstrzymania wypłaty odszkodowania w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją niejasności odnoszące się do samej odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości szkody. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku Ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 kc) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody – por. por. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011r. w sprawie o sygn akt V CSK 38/11, opubl. LEX nr 1129170, por. wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 494/13 LEX nr 1353802.

O kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego, orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 i 3 kpc i w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 – j.t.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2020.755 – j.t.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2020.1546 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.